

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Losonci-utca 16 sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAKJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonci-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonci-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legezészerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A gyümölcskiállítás után.

Megtartott és bevégeztetett ünnepelesen. Ki is osztották az eddigi buzgó munkálkodás jutalmait, az arany, ezüst és bronz érmeiket meg a dicséző okleveleket, melyek buzdító hatással lehetnek jövőre is. Irtak róla az újságok, olvasta az egész ország, de a mely megyéről nem irtak és nem olvastak a kiállításról közölt tudósításokban, az a megye Gömörmegye volt. A mily nagy feltűnést, dicséretet és kitüntetést szerzett az a csak épen most berekesztett országos nőparkiállításon tömeges megjelenésével, ép oly fényesen tűndökölt távolléte által a gyümölcsészetén.

Ezzel ugyan nincs mit dicsekedni nyilvánosan, s igazán nem nagy kedvünk volna az örök feledés homályából előzavarni e semmiséget, ha e semmiség nem volna igen nagy fontosságú közgazdasági viszonyainkra. Mert a gyümölcsészet a közgazdaságnak jelentékeny ágát képezi s a gazdasági jövedelem czimeinél nem utolsó helyet foglalja el. Nem különösen oly területeken mint a mi megyénk, mely természeti fekvésénél fogva is igen kedvező a gyümölcs-tenyésztésre. Ezt a kedvező helyzetét fel is használja, nincs falu vagy város a hol a gyümölcsös kertek a határnak aránylag jónagy részét el ne foglalják, sőt Jolsván, ha jól tudjuk, gyümölcsészeti társulat is van. Nagy mennyiségű és kitűnő fajú gyümölcs terem megyénk legtöbb helyein s majd minden évben, mert a

gyümölcsösök nagy része oly kedvező fekvésű, hogy a korai fagyok sokkal kevesebb kárt okoznak mint sok más megyében, s az alföldön mindenütt.

Mind e kedvező körülmények mellett gyümölcsészetünk produktív eredményt nem képes fölmutatni. Gyümölcs-kivitelünk természetes állapotban nincs is, a gyümölcs konzerválását nem ismerjük, az aszalást is csak ősi primitív módja szerint eszközöljük, s oly kis mennyiségben, hogy kiviteli áru, még ha jósággra megállna is helyét, nincs.

Pedig hát hogy a gyümölcs kivitelből mily óriási összegeket lehet bevenni, bizonyítják különösen Amerika statisztikai kimutatásai, melyek szerint évenként csupán barackból több, mint öt millió dollárt vettek be a déli államok; konzervált és aszalt gyümölcs pedig évenként száz milliókat hoz Amerikának. Így vannak Európában, Svajcz, Olaszország, a déli szláv államok. Nálunk ellenben a hol szintén igen kedvező talaja és éghajlata van a gyümölcsnek, ott állunk, hogy ha megterem is nem tudjuk fölhasználni, nem tudunk jövedelmet csinálni belőle.

Ezt átlátták már Magyarországon s az országos gazdasági egyesület a vidékiekkel egyesülve minden lehetőt megtesz a gyümölcsészet terjesztése és jövedelmezősége érdekében. A kiállítások is tudjuk, épen azt czélozzák, hogy, míg egyrészt bemutatjuk a világnak a magunk produktióját s ez által áruinknak vevőket szerezzünk, egyszersmind megismerkedjünk mások termékeivel s

termelési ismereteinket gyarapítva versenyképessékké tehesük a mi áruinkat is.

E czélt Gömörmegye gyümölcstermelői úgy látszik nem tartják szükségesnek szem előtt tartani; vagy tán, ha az egyesek tartanak is, a társulás hiányozván, törekvéseiket haszonnal nem érvényesíthetik.

E lapban már többször volt szó e fontos közgazdasági ügyről. Vártuk, hogy azok részéről, akik hivatva vannak a kezdeményezésre, sőt tán erkölcsi kötelességük is, mondjuk, hogy ezek részéről vizsgáljuk talál lapunk felszólalása. Azonban hiába várjuk. Pedig ez a felszólalás tán megmentette volna attól a kudarczótól megyénket, mely az által érte, hogy mint nagy gyümölcs termelő vidék még csak képviselve sem volt az országos gyümölcs-kiállításon.

Nem tudjuk, mikor jut eszükbe azoknak a vezérférfiaknak az eszme elkerülhetlen megvalósítása.

A közigazgatási bizottság ülése.

Rimaszombat, október hó 10.

Elnök: Fái Pály Gáspár főispán, jelen voltak a hivatalosak részéről 10-en, a választottak részéről 3-an. Az elmaradtak elmaradása igazoltnak mondatott ki. Elnökileg elintéztetett egy darab a kir. pénzügyi minisztérium folyó évi 60289. sz. a. rimaszombati polgármester felelőssége tárgyában. Az alispán havi jelentése: a közigazgatás menetében semmi oly körülmény, mely annak szabályszerűsége vagy gyorsaságára akadályozólag hatott volna, fel nem merült, kivéve azt, hogy a meghozott törvények majdnem

mindenike a közig. tisztviselőket ujjabb és sokoldalú teendőikkel terhelve, a reájuk váró munkát elvégezniök személyszaporítás nélkül majdnem phisicai lehetlenségévé vált, mit addig is, míg ezen valóban komoly baj elhárítására nézve a szükséges intézkedések megtételének, előlegesen is jelezni kötelességének tartja. A személy és vagyonbiztonság a megye területén sehol meg nem zavartatott; a megyei pénztárak példás rendben és hiánytalan állapotban találtak.

A kir. adófelügyelő havi jelentése a közvetlen adóügyek állásáról szeptember hóban: a kezelést illetőleg Tornallyán adóhivatal fog felállítani jövő év január 1-től; a kivetésre nézve időnyerés szempontjából adófelügyelő szükségesnek látta az 1882. évi adókiutésnek némely előmunkálatait, pl. az adóköteles tárgyak és személyek összeírását megindítani; a behajtást illetőleg minthogy a múlt évről áthozott hátralék 63735 frttal növekedett, a behajtás iránti szigorubb intézkedések alkalmazását elhalasztani már tovább nem lehet. Hadmentességi díj hátralékban marad 21294 frt.

A kir. mérnök jelenti, hogy az államutakon a közlekedés rendes és szabályszerű volt, kivéve a vigtelki Sajóhidnál; a törvényhatósági utakat illetőleg a közmunka szolgáltatása szeptember hó 2-ik felében megindított s annak befejezése október hó végéig remélhető.

A kir. ügyész jelenti, hogy a központi fogházak állapota szeptember hóban nem változott, a fegyelem rendes, az élmezés kifogástalan, az egészségi állapot kielégítő. — Szeptember hóban a rimaszombati fogházból elszállított a pelsüezi fogházba 6 fi 3 nő; — a marianostrai fegyintézetbe 3 nő; — a munkácsiba 3 fi, a kassai börtönbe 4 fi-fegyenez. A rablétszámra nézve maradt október havára 23 fi, 5 nő elítélt fogoly Rimaszombatban, — Pelsüezön pedig 15 fi, 3 nő.

A tiszti ügyészi teendők közt szept. havában oly ügy, melyre a közig. bizottság

TÁRCSA.

Horvát népdalok.

II.

Szeretni, ah szeretni!
Mi a szerelem?
Tengerben halásszák,
Gyöngy, én azt hiszem.

Szeretni, ah szeretni!
Mi a szerelem?
Mély bányákban ássák,
Érez, én azt hiszem!

Szeretni, ah szeretni!
Mi a szerelem?
Égen ténylik este,
Csillag, azt hiszem!

Szeretni, ah szeretni!
Mi a szerelem?
Hab, rózsát visz árja,
Gyors hab, azt hiszem!

Gáspár Imre.

Kettőt egyszerre.....

(Igaz történet.)

— Mi bajod Gábor?
— Fáj a szívem barátom!
— Miért, ki után?
— Egy tizezer forintos leány után.
— Hahaha!

Ez a csevegésbe illő dialog Hetyke Gábor s Szunyog Máté között folyt. Hetyke Gábor lazirt, elsatnyult fiatal ember, városi tisztviselő, — Szunyog Máté törvényszéki végrehajtó, nevével ellentétés, mozgékony, kitűnő

kedélyhangulatu, „kellemes” fizkö, nagy kópé, mint mondani szokták: minden lében kanál. Különben mindakettő becsületes ember, — annak az a büne van, hogy elvert minden néven nevezendő örökséget, még az apja téli bundáját is eladta, hogy az utczán ráismerjen az utolsó suszterinas is. Atyja iránti tekintetknél fogva megtették város aljegyzőnek 800 frt évi fizetéssel, ami neki ugyan szűk jövedelem, mert nem szeretet inni — vizet. Mindenedből kifogyva, az édes özvegy anyja bibliaihoz hasonló olajos korsóját is összetörve, blazirt, életunt lett 26 évvel, akár egy vén roué. Hanem egyszer kedve szotnyalodott egy érdekházasságot csinálni, kezdte magával törődni, kontóra varratott új divatu ruhában járt, szoknyákat kergetni.... szóval a régi módhoz folyamodni s amely előtte különben se volt ódonág: kurizálgatni de nem egynek, se kettőnek, hanem egyszerre — minden eladónak, akinek persze háza és másnemű möringja is volt. Az ilyen ember természetesen ábrándokat üz; aminek ismét az a kifolyása lett, hogy sokszor gondolkozó fölvel járt az utczán, akárcsak pitagorasi tantétel megfejtésével bibelődnek. Ily mondva csinált helyzetben intézte hozzá Szunyog az előirt kérdést . . . . . Hát beszéljünk komolyan Gáborkám, tudod, hogy én a végrehajtásokhoz nemcsak törvényes eszközök, szükséghez képest brachium segítségével értek: de még a poézisben is jártas vagyok s ha kívánod, olyan költői képeket festek neked a házasságról, a minők-höz 12 hajadonnal megáldott — vagy inkább megvert anya sem ért . . . .

„Jezsuita vagy, egy jezsuita klastrom a fejed, hazudol.”
„No megállj, . . . azért is . . . Megakarsz házasodni, kit akarsz elvenni, gazdagot, szépet, beszélj — czéledhoz juttatlak.”
„Szunyog vagy te ahhoz, hanem hát le-

gyen kedved szerint, ajánlj nekem valakit, akárkit, elveszem én az antiquáriumba való fogatlan, pupos vénasszonyt is, csak pénze legyen . . . . .”

„Lassan a testtel — szivesebben látottat hozok fölséges színed elé, fiatal is, pénzes is. Itt van B. Luiza . . . . .”

„Nem kell, vén Sybilla az anyja, nem adja hozzám . . . . .”

„Hát akkor Hajas Zsófi . . . . .”

„Eredj vele . . . . . féltékeny — az erőnyére. Ilyen Vagabundus Lumpacziushoz, mint én voltam, soha se jönne . . . . .”

„Ajánlom ugy Törölő Piroskát . . . . .”

„Az se kell, utálom a piros harisnyát, mindig abban jár.”

„Az ördögbe, ne válogass, hol vegyek annyit pénzsuszékot. Mondd csak, arisztokrata, demokrata kell. Itt van Szemes Irén, genealogiája Éva anyánkig terjed . . . . .”

„Demokrata kell, akinek az apja szegény volt, akinek az anyja tekintetes urat ohajt vőül.”

„Akkor rutakra jön a sor; mondok egyet, ha akarod, hogy agyonöljem minden illuziódat.”

„Ki vele!”

„Kenderes Borea.”

„Rima neki! Czigánynak való a vakolatlan ház.”

„Ajánlom tehát Boros Esztit . . . . .”

„Hagyd el az égre kérék, csak a színesznőnél tőröm el a rizsport. Gyüölöm a kendőzött arezot, még a coulissák megett is.”

„De szerelmes Gáborkám, olyan feleséged nem lesz, aki coulissák mögött ne éljen patikai s bolti szerekkel . . . . .”

„Ne teremts nekem nőt phantáziáddal, de ismereteid, tapasztalásoddal. Nevez meg olyat, akit biztosra foghatok, akinek az apja

nem mutat ajtót, aki maga beboacsát még az ablakon is, ha kívánom.”

„Aha! Meg van az Achilles sarka. Ugy látom, hogy az eddigiekkel csak azért nem vagy megelegedve, mert féltél a — kosártól; jól van. Ajánlok neked két csinos teremest, testvérek, 16—20 év között állanak; az egyik barna, a másik szőke, — furórét csinálnak mindenütt; ingerlő vágyakkal telt keceses lény a barna, ábrándos, mélabus a szőke, az első iránt megőrülhetsz izgató szenvedélyedben, a másik becsületes, tiszta, életűvé tehet imádatban, szőkefűrtös fejével, buzavirágzinű szemével. Válassz, szépek is, eladók is, és ami előttd legényegesebb: 15—20 ezer forint toldással járnak.”

„Szemtelen vagy, kárörvendő vagy, nem házasodom meg soha, nem kell se szőke, se barna, se Madonna, se Cleopatra, különben ne kontárkodjál az én dolgomban — eredj a pokol fenekére!”

Gábor ur e kifakadását megmagyarázza nekünk a végrehajtó Szunyog, aki igen jól tudta a házasságot firtató kebelbarát bidejét és kudarcát a régebbi időből, amikor még Gábor tehetős urfi volt, nem szorult a nemes város 800 frtjára s amikor igazi szerelemmel csüggött a leirt két eszményen s megis kérte . . . de hogyan? s miért nem adták oda? Szunyog jól kikereste Hetyke Gábor lábán a tyukszemet, hogy — talán az egykori lené zésekért, henezegéseért, boszút álljon — „végrehajtói modorban” — ráhagjon.

Gábor szerette mind a két lányt. Nem tudott közöttük választást tenni, forgolódott körülök, rajongott az egyik villogó szeméért, tüzes ajkainak forró csókjaiért, gyönyörthozó öleléseért; a másikat imádtá, szelíd szerelmeért, égi mosolyaért. . . . . És ezzel tette föl hátára a petrezselmes kosorat.

figyelmét különösen felhívni szükséges lett volna — elő nem fordult.

Az árvaszéki elnök jelentésében kiemeli, hogy ez év III-ik negyedében beadványozott ügydarabok száma 683-al haladta túl a megelőzőtt évnegyedben beérkezett darabok számát, mindazáltal a kimutatás minden tekintetben kedvezőbb eredményt mutat ahhoz képest, — amelyet jórészt a miniszter által engedélyezett napidíjas előadónak alkalmazása szült, mely egyszerűsind indokul szolgál arra nézve is, hogy a m. központi árvaszék a jelen ügyforgalom mellett egy harmadik előadó állomás rendszeresítés nélkül, hivatásának úgy, amint azt a fennálló rendszabályok igénylik, meg nem felelhet.

A kir. postatiszt havi jelentése elmaradt, a mennyiben szeptember hónap a posta és táviró szakügyek körében említésre méltó dolog nem történt, a szolgálat semmi körülmény által nem akadályoztatván annak ellátása kifogástalan.

A megyei főorvos a közegészségi állapotot érdeklőleg jelenti, hogy az szept. hó alatt kedvezőnek állítható, mert a betegségi mozgalom kevesült, a halálozás mérsékelt volt. Az uralkodó körnemtő esorvashurutos jelleggel bírt; gyakoriak valának a bőlhurutok és a váltólázak. Járvány nem uralgott. Orvostörvényszéki és orvosrendőri eseteket illetőleg: könnyű sérelem 35, súlyos 7, orvosrendőri hullaszemle 4, törvényszéki hullabontás 4, orvosrendőri hullabontás 2, öngyilkossági eset (felakasztás) 2. — Állategészségi viszonyokat tekintve himlőben 3 juh, tüdővészben Polomkán 3 szarvasmarha elhullott, taknyosság miatt 1 ló, veszettség miatt pedig 1 sertés kiirtott.

Végül eskületételre idézve megjelent Szecskay János pelsüezi és Róth Simon tiszolezi erdőtiszt, kik a törvényben előírt esküt letévén, részükre az eskületéleti bizonyítvány az erdészeti albizottság által kiadtni fog.

Minő éghajlatot és talajt kíván a len.

A len azon mérsékelt éghajlatot kedveli, mely a késő fagyoktól ment s gyakoribb esendes eső által kissé nedves. Ilyen éghajlattal bírnak leginkább a tengerparti vidékek, hol a lentermelést többnyire nagy kiterjedésben is üzik. Hazánkban is különösen a hegyes erdős felvidéken, hová megyénk nagy része is sorolható, kedvező éghajlattal bírnak a lentermelésre, csak várunk kell a vetéssel addig, míg a késői fagyoktól már nem félhetünk. Én tengerparti lenmaggal tettem kísérletet s az aprilisi fagy éppen nem ártott neki s hiszem, hogy itt sem árt. A len gyakori esendes esőn kívül — különösen fejlődésének első szakában — az erős harmattal is beéri, mely a hegyes erdős vidéken nagy mértékben képződik és éppen a hegy és erdő védelme

Elment a jólelkű apához, ki azért jó parthienak nézte a szilaj, de kiforrásra váró ifjút, föl is tette magában, hogy ha igazán szereti egyik lányát s az viszont, szóval, ha egyiknek előnyt ad a másik fölött azzal, hogy megkéri kezét — belescap a tenyerébe s készen adja atyai áldását . . .

— És mit tett Hetyke Gábor?
— Édes uram, szeretnék megölni; nem jó nekem ez a legényes élet, elpusztulok vagyoniilag, lelkiileg; meguntam már a sok prózát, vágyom egy kis költészet után, — amit rám nézve csak a házasság hozhat meg. Egész tisztelettel kérem meg leánya kezét.

E becsületes ószinte kívánság ellen semmi kifogása se lehetett a jólelkű apának, de azt csak megkérdézhette:

„Melyiket akarja édes öcsém, mert amint tudja, kettő van a háznál?”

— És . . . horrendum dictu ez a bonvivant, elmés, ügyes fiu azzal áll elő:

„Nem bánom én urambátyám, akármelyiket szánta nekem, elveszem én akár mindkettőt.”

No erre egy jólelkű apa nem tökéje kijózanodhatik, — ez a fiu egyiket se szereti igazán, mert kettőt szeretni még Platóval se lehet, ő pedig nem törökbasza, akinek tiszta fogalmai volnának a többnejűségről; bigamiát meg csak nem akar a tulajdon házában.

„Nem adódik egyikse,” ennyiből áll a válasz, azt mégse tudta megreszkizni, hogy nem adom.

Hosszúra nyult orr, lekonyult fő, izzadó arez, gesticuláló kéz . . . tableaux.

Azóta mindig két arez, s négy szemre-bányó szem háborgatja phantáziáját, nem esoda, ha az egyik areztől szabadulni vágyik.

Abellino.

folytán nem is szárad fel oly hamar, mint térs erdő nélküli helyen.

Nagyon kötött agyagtalajon, vagy könnyű homok, zombékos vagy meszes talajon nem diszlik ugyan, de csaknem minden talajon termelhető. Legkiválóbban kedveli a jó televényes homokos agyag vagy agyagos homok földet, melynek talaja mély. — A talaj mélysége nagy fontossága, mert a len gyökerei egy belga közmondás szerint csaknem oly mélyen hatolnak be a földbe, mint a szár magassága vagy is a szár annál magasabbra nő, minél mélyebben van a talaj előkészítve. Ha a len gyökerei állóvízre találhatnak, a növény kivesz, tehát a vadvízes helyet a len nem szereti; azonban, ha ilyen helyre akarnánk, még is lehet vetni, azt előbb legallább 0.7 méter mélyen alagesövezni kell vagy ugyanoly mély árkok által le kell csapolnunk.

Nagyon sovány vagy igen kövér földben a len nem terem jól. Kövér földben tulságosan buján nő s ilyenkor vagy megdől s elrothad vagy igen vastag szárat hajt, melynek a rostja nem oly tartós, könnyű, durva s a magja is gyenge. Olyan talaj, mely közepeszerű régi erővel bír s gyommagvaktól ment, legjobb len alá. A friss trágyázás tehát lehetőleg kerülendő. Ősszel eszközölt új törés és lóhere után a len tapasztalás szerint igen jól sikerül.

Nézzük a talaj előkészítését és trágyázását. A talajnak len alá való készítésénél arra törekedünk, hogy azt lehető mélyen felporhanyítsuk, a gyomtól megtisztítsuk s szükség esetén, ha nem volna elég erőben, trágyázás által termőképességén segítsünk.

A lenföld megmunkálása legezelszerűbben következőleg eszközölhető: A lentoldet, ha azelőtt gabnanemű vagy hüvelyes vetemény termeltetett rajta, mindjárt aratás után sekélyen megforgatjuk, hogy ez által a felülfekvő gyommagvakat csirázásra kényszerítsük. — Később ősszel mentől mélyebben szántunk. — Ezen őszi mély szántás által nemcsak a talajt porhanyítjuk fel, de az első gyomot is kiirtjuk s a mélyben fekvő gyommagvakat felszínre hozva csirázásra készítjük, melyek aztán a téli hideg által egészben elpusztítottak. Ezen munka után a lenföld télen át boronálatlanul marad s így a téli fagyok által megporhanyítottván termőbé tétetik.

Feltéve, hogy a talaj nem mély, a mély porhanyítást úgy érhetjük el, hogy az eke után egy mélyítő ekét járattunk, nehogy nyersföldet hozzunk felszínre, bár ez is a tél fagyja által termővé tethetik. Az őszi mély porhanyítás azért szükséges, mert a len gyökere 10—12 hüvelykre hatol a földbe s annál szebben diszlik, minél mélyebben s jobban megvan munkálva a föld.

Ilyszerű őszi megmunkálás után tavasszal csak egy csekély szántást adunk azért, hogy a len fejlődésére annyira szükséges téli nedvességet jobban visszatarthassa s hogy mély szántás által új gyommagvakat felszínre ne hozzunk, mert a gyom egyik legnagyobb ellensége az ifju lenvetésnek, s melynek gyomlálása sok pénzbe kerül.

A tavaszi szántást legkönnyebben — ha van — porhanyító ekével (Exstirpatorral) eszközölhetjük, — ha nincs, közönséges ekével is végezhetjük. Vetés előtt a talajt kettős fogasolással kellene jól felporhanyítani, s hengerezni s úgy a hengerezett földre vetni a lenmagot, hogy az egyenlő mélyen essék a földbe. De minthogy ezen gazdasági eszközök még ez időszerint nincsenek meg minden gazdánál, a fogasolás helyett a boronálást is ezélszerűen alkalmazhatjuk. A vetőmag ezután beboronáltatik s be hengereztetik.

Említve volt fentebb, miszerint len alá frissen trágyázni soha sem kellene, mert abban túl buján nő a len, meg a

friss trágya égeti is a növényt, meg a földi balhákknak is kedvencz tartózkodási helyük, melyek a lennek nagy ellenségei. Sovány földet azonban trágyázás által kell erősíteni; legjobb trágya tehát len alá a trágyalé, (mely ez időszerint kevés kivétellel a gazdaság nagy kárára az utczákra vagy sánczokba bocsátatik ki, s így minden érték nélkül párolog el) nem is említve a guánót vagy olajpogácsát. — Igen ajánlható a fahamu alkalmazása is, melyből holdanként 4.5 mázsa 1 mázsa esontlisztel kitünő szolgálatot tesz. Czélszerűen használható Kaliszó meg a vegytrágya is.

A felsorolt trágyák közül ha egy sem állana rendelkezésünkre, úgy segítünk magunkon istálló trágyával, úgy, hogy azt ősszel a lenföldön mint a kaszáló meg lóherrel szoktuk tenni, szétterítjük s tavasszal legereblyéljük. — Könnyű homokos földet jól elkorhad szarvasmarha trágyával is trágyázhatunk, azonban ilyen talajra, ló és juhtrágyát soha sem szabad alkalmaznunk, mert ez tulságosan hajt, a sertés-trágya pedig nem ajánlható azért, mert az rendesen hűvös és sok gyommagot tartalmaz.

Általában minden trágyázást ősszel kell tennünk a len alá, hogy a trágya jól szétmálhasson s a földdel keveredhessen; a szétteregetést a lehető egyenletesen kell eszközölni, hogy buja foltok ne maradjanak. **Egy iparbarát.*)**

A Gömör-Kishont megyei-bizottság választott tagjainak 1882-ik évre megállapított névjegyzéke:

1. A rozsnyói kerületben: Hoffmann Vendel kanonok., Hajesi Sándor tanár. Roszty József városi tisztviselő Feymann Antal kereskedő, Juszt János tanár.

2. A dobsinai kerületben: Gömör Miksa bányásztiszt, Gömör Gusztáv bányásztiszt, Szontagh Boldizsár gyáros, Szontagh Márton gyáros, Szomp Béla városi tiszt, Sárkány Miksa városi tiszt.

3. A k. h. várallyai kerületben: Máriássy Andor földbirtokos, Erőssy Lajos ügyvéd, Pongrácz György plébános. Onody Károly gazdatiszt.

4. A sajói kerületben: Schmidt Otto gyári tiszt, Kriston László m. pénztárnok, Dr. Marko Sándor kir. közjegyző, Czékus István superintendens.

5. A esetneki kerületben: Matolay Bertalan ügyvéd, Stenczel Dániel magánzó; Madarász Pál magánzó, Petrovics Miklós gyári tiszt.

6. Az ochtina kerületben: Kovács János bérlő, Hornbacher Frigyes papír gyáros, Marton János ügyvéd, Bartholomaeidesz Gyula lelkész.

7. A jolsvai kerületben: Madarász Sámuel ügyvéd, Vietorisz Sándor utibiztos, Remenyik Ede kereskedő, Bazilidesz Gusztáv ügyvéd, Madarász József polgármester, ifj. Czibur Imre ügyvéd.

8. A nagyrozei kerületben: Árvay József polgármester, Kicsiny Gáspár tanító, Prékopa Károly jegyző Mariányi Antal tanító.

9. A pelsüezi kerületben: Fridrich Vilmos városi jegyző, Szarvas János városi bíró, ifj. Czákó János városi kapitány.

10. Polomkai kerületben: Weiszhop Lajos lelkész, Gál György körjegyző, Dr. Kalhbrenner Hugo orvos, Kasza Károly lelkész.

11. Pohorellai kerületben: Szekeres Antal kanonok, Sipulla György földmívelő, Urbán Mihály körjegyző, Gömör János urad. igazgató, Podhraczi Endre urad. erdész, Petro János postamester.

12. Murányi kerületben: Horváth József lelkész, Zorkoczy József körjegyző, Maláter Ede szolgabíró, Mihalik Dezső urad. ügyész, Vrbjár Péter lelkész.

13. Giezei kerületben: id. Lokesánszky Lajos körjegyző, Soltész János földmívelő, Terray Gyula lelkész.

14. Balogi kerületben: Lovesányi Soma ügyvéd, Török József esperes, Tóth János földmívelő, Valkai László körjegyző, Kresnye János köz. gyám, Valentinyi István lelkész.

15. Szárosi kerületben: Tóth Márton körjegyző, Csabay Pál tanító, Kubinyi Géza magánzó.

16. Harkási kerületben: Nagy Gáspár birtokos, id. Istók Mihály birtokos, Földföldy Ottmár körjegyző, Kudelka János lelkész.

17. Rátkói kerületben: Fischer Károly mérnök, Gallo János bíró, Libay Lajos járás

* A multi ezikk 8-dik bekezdésében hibásan szedetett 85—87 millió 35—37 millió helyett.

orvos. Latinák Rudolf gyáros, Szklenár Lajos körjegyző.

18. Kövii kerületben: Ján János kir. ügyész, Elek Lajos birtokos, Rohács Lajos lelkész.

19. Rimaszombati kerületben: Dr. Szabó Samu orvos, Lengyel Andor árvaszéki előadó Török János tszéki ülnök, Kishonthy Gyula ügyvéd, Harmaczy Béla városi jegyző, Eithey Károly kir. jbirói segéd.

20. Osgváni kerületben: ifj. Horváth László birtokos, id. Török László m. főszámvévo Okolicsányi Gyula körjegyző, Czaban György földmívelő.

21. Cserenesényi kerületben: Blahó Márton földmívelő, Plauka Pál molnár, Andrik Pál kályhásmester, Szijgyártó István körjegyző.

22. Ráhoi kerületben: Szabó Mihály körjegyző, Elek Ferencz birtokos, Szlávik Dohán János földész, Bakos István földész.

23. Kokovai kerületben: Kovács Ferencz körjegyző, Bohoresik György plebános, Engler Sámuel városi bíró. Knöpfler Károly gazdatiszt.

24. Nyustyai kerületben: Kubinyi Gusztáv szolgabíró, Marton Kálmán ügyvéd, Malatinszky Frigyes ügyvéd, Fáy László képviselő, Smidt Agoston urad. erdész.

25. Péterfali kerületben: Pongrácz László békebíró, Török Ferencz tanító, Balajthy László birtokos, Bányai Ferencz bérlő.

26. Várgedei kerületben: Kubinyi Andor s. szolgabíró, Kubinyi Arnold magánzó, György Frigyes körjegyző, Benyo József lelkész.

27. Sőregi kerületben: Szoboszlav Ferencz, Szokolay Nándor körjegyző, Fündura István lelkész.

28. Feledi kerületben: Varga Mihály bérlő, Alexy István molnár, Szkladon András községi bíró, Pólos Mihály földész, Turóczy István földész, Szőke István földész, Molnár József ügyvéd.

29. Hangonyi kerületben: Holló Pál birtokos, Kisgergely Gyula körjegyző, Stelkovics Károly birtokos, Stelkovics István m. levéltárnok, Losonezy Kálmán birtokos.

30. Rimaszécsi kerületben: Madarassy Dezső tszéki ülnök, Valovics Ferencz urad. tisztartó, Ruzsnyák Gusztáv mérnök, Bráz János plebános.

31. Bútkai kerületben: Lengyel Ábrahám körjegyző, Pósa Imre birtokos, Sándor Béla szolgabíró.

32. Putnoki kerületben: Farkas Gyula ügyvéd, Balogh Béla lelkész, Járdaúhási Diénes állatorvos.

33. Bánrévei kerületben: Szontagh Zoltán s. szolgabíró, Kruppa József falusi bíró, Fleischer Ferencz birtokos, Héthy Ferencz birtokos.

34. Hanvai kerületben: Lenkey Lajos körjegyző, Szedlacsek Endre lelkész, Kubinyi Aladár kir. ügyész, Dapsy Pál birtokos.

35. Sajógömöri kerületben: Galovics János földész, ifj. Deák Pál András földész, Mikola György ev. lelkész.

36. Tornallyai kerületben: Tornallyai Árpád földbirtokos, Zoller Sámuel földész, Tornallyay Dezső földbirt., Tomesányi László ügyvéd.

37. Abafali kerületben: Jankovich Ottó földbirtokos, Fodor Károly ügyvéd, Szuhay Béla körjegyző.

38. Csoltói kerületben: Barna Sándor körjegyző, Barna János birtokos, ifj. Hegyessy Sándor ügyvéd, Nagy Bertalan birtokos.

39. Zádorfali kerületben: ifj. Hubay Hidas László birtokos, Batta Imre birtokos, Bálint Dezső lelkész, Lenkey Pál birtokos, Kósik Dániel birtokos.

40. Ragályi kerületben: Osváth Lajos birtokos, Batta Béni birtokos, Lenkey Pál lelkész, Rudnay József körjegyző, Farkas Lajos birtokos.

Budapest, okt. 18.

T. Szerkesztő ur! Kötelességemnek tartom önt fővárosi levelezője, felejtetlen barátunk Leikovits Lajos gyászos elhunytáról értesíteni, annyival inkább, mert tudom, hogy e sok reményre jogosító boldogult ifju b. lapja hasábjain halás közönséget hódított magának.

F. hó 12-én ragadta el őt a kéréllhetetlen, mellyel egy héten át küzdött. Már akkor mikor alulirt társaságában a nemzeti színházban hallgatta végig azon vigjátékot („A hol unatkoznak”), mellyről utolsó levele szólott, hordta magában a betegség csiráját, gven-gelkedett, de ki mert volna a 21 éves ifju halálára gondolni s épp azon a pályán, melyen legtöbb tusát volt vivandó a közös ellenséggel, mellyel szembeszállni az emberiség érdekében nemcsak szándéka volt. Utolsó közleményét már kórágány olvasta el, mindig szellemes élezeivel — mely természetének fegyvere vala — emlegetve a sokat törő szerkesztői iránt, mely eme levelét sem kímélte meg.

Lefkovits az önk szép megyéjének szülöttje. Középsékelai tanulmányait Kassán folytatta, honnan mindig visszakivánczolt szülőhelyére. Kassán a nemzeti nyelv tanárának még algymnasista korában annyira feltűnt, hogy az magyar gyakorlatait mindig mint az

iránydolgozatok mintáját mutatta be tanuló-társainak. A VI. osztályba már a fővárosba jött, hol könyvtárak álltak szolgálatára, melyeket a tudomány-szomjas ifjú felhasználó öntudatos képzésére. Az „önképzőkör“-ben, mint VII. osztálybeli „Zrinyi s a Zrinyiasz“ ez. tanulmányával pályadíjat nyert. Később azt a pályát választá magának, mely a szenvedő emberiség gyógyítását tűzi ki szent céllal, s mindamellett, hogy azon tanulmányait lankadatlan buzgalommal folytatta, a nemzeti nyelv és történelemmel is foglalkozott.

Gyászok vége megrendítően hatott társaira; azok is, kik kevésbé ismerték, tisztelték és szerették s mi, kik naponta vele voltunk, körét képeztük, vonzódtunk hozzá.... Temetésén az egyetlen összes karából megjelent az ifjuság, különösen kollegái. Koporsója borítva volt virágkoszorúkkal, melyek egyikét az „Egyetemi olvasókör“, másikat „Az orvosi segélyegylet“, harmadikát pedig II-od éves pályatársai adták. Gyászszó alatt vonult ki a menet. A temető előcsarnokában Marezeli Pál másodéves orvosnagyhallgató a következő beszédet mondá:

„Szomorú szívvel, lesújtott lélekkel gyűltünk ide tetemed köré, hogy megadjuk a végső tiszteletet, mellyel mint collegiád tartozunk, hogy őszinte részvétünkkel enyhítsük az iszonyu fájdalmat, melyet kora elhunytod szerettidnek okozott. Bánatunk és szeretetünk jeléül virágot hoztunk koporsódra, jelképeül ifjuságodnak, tisztaságodnak, kora hervadásodnak, hogy a virágokban újra és utolszor láthassuk szép tulajdonságaidat, melyek ezután csak emlékezetünkben fognak élni, és melyek miatt oly igen fájdalmas, oly igen lesújtó kora kimutod. Benced szülőid hön ragaszkodófiakat, egyedüli reményüket, legfőbb büszkeségüket, majdan biztos támaszukat vesztették el, mi furdhatatlan szorgalmu, tehetséges, nagyreményü pályatársat, hű és igaz barátot gyászolunk.

Te, kinek nemes hivatása leendett a mások fájdalmait enyhíteni, másokat az életnek megmenteni, magad levél idő előtt a kérélehetetlen halál szomorú áldozata. Téged, ki még pár nap előtt bizalommal s lelki erővel, munkával és szorgalommal velünk együtt gyűjtötted a tudomány kincsét, melyekkel egykoron nemes hivatásodnak megfelelni, czéledat elérni, az élet küzdelmeiben boldogolni véled, téged munkaközben, az ifjukor magasztos ábrándjai, az öntudatos munkálkodás lélekemelő érzelmei közt, magához szőlított körünkől az egek ura, hogy a fúradásoktól máris örökre megpihenve, máris boldogulva, az ő oldalán álmodjék tovább is lelked az elért czélról, hirnéről, diadól, boldogságról és legyen örök és háborítatlan az álom, s legyen örökké lelkesen Isten áldása, kegyelme!”

Szilágyi Dávid bölcsész szintén elbucszott meghatóan. A koporsót barátai vitték a sírhoz, hol Feleki Béla II-odéves joghallgató vett bucsut az elköltözött ifjutól, s azt kívánta, hogy legyen könnyű neki a föld, mely szeretett hazájának földje.

Ugy legyen!

Trosztler Zsigmond.

A panszláv düh.

* * 1881. okt. hava.

T. szerkesztő ur! Hogy mily emberekkel van dolgunk Gömör-Kishontban, mutatja a T. Sz.-Mártonban megjelenő „Národnie Noviny“ f. é. okt. 4-én kelt 116 száma.

E számban megdöbbenve olvastam, hogy piszkolja, rágalmazza, sértegeti valami „gömöri“ panszláv levelező Szontagh Bertalan érdemdus alispánunkat és a kishonti ev. esperességtől volt erélyes, derék felügyelőjét.

A levelező, ugylátszik, kizárólag alispánunk személyével foglalkozik s hallatlan módon személyeskedik. A gyalázatos rágalmak alkalmául szolgál a fűrészi pap és a rimaszombati képviselő-választás ügye s bosszuszomja kielégítésével ad kifejezést panszláv dühének, pedig csak azért, hogy a volt esperességi felügyelő ur védi a jog, törvény és hatóság auctoritását a fűrészi papválasztásnál.

Ime a tisztelt gömöri honpolgár leveleiben egyebek között így nyilatkozik s támad alispánunkra: „Olyan ember, mint ki másnak a nézetét semmiben el nem fogadja, a ki uralkodó, sértegető magatartásu, ki csak a saját akaratjának akar érvényt szerezni és — ugymond — hivataloskodásával a megyének terhére vált.“ Mig nem gunnyal ezt kérdezi: „honnan a változás, hogy egy, lehet mondani általánosan gyűlölt embert egyszerre az egész megye diadól?“

Az öntudatos és igazság nem engedi, hogy ily alávaló absurd rágalmakat és támadásokat, jöjjenek bár azok bármily megvetendő embertől s jelenjenek meg bár azok mindnyájunk által megutált és megvetett lapban, hallgatagol olvassunk el.

Nem veszek magamnak bátorságot e lapok útján az érdemekben megöszült s csak nem régen megbujált m. első tisztviselő védelmére kelni, — alkalmilag csak azon szerény nézetem kifejezésére szorítokozom, hogy mivel már az csak ugyan sok, mit a gömör-

kishonti panszlávok tesznek, hogy egy szerencsétlen, míg a magyar magyar lesz, keresztül vihetetlen rögeeszméért, egy képzelt tót haza ügyéért feláldoznak — mindent és nem respektálnak semmit és senkit, hogy nem csak a magyar államiság eszméje és nyelv ellen küzdenek, hanem a hatósági személyeket nyilván támadják, bántják a magyarság, törvény, jog, igazság védőit, hogy e megyében már a türhetetlenség egymás után anynyi zavart, bajt és kellemetlenséget okoznak, hogy mondom ideje volna már a gömör-kishonti panszláv agitátorokkal a megyének, a törvénynek komolyan számolni, eselekedeteiket szemügyre venni s a folytonos hazaelleni agitációknak egyszer mindenkorra véget vetni.

A magyar, szerénység, türelem és kiméletből, de saját rovására elhallgatja, elnézi a haza, nemzet, nyelv, hatóság elleni izgatók a napnál fényesebb magaviseleteit; respektálja a haza ellenségeit, — ők pedig nevetnek, kigunyolnak, bántalmaznak minket, s ma holnap elérjük, hogy már nem is képzelhető valami megyebeli választás, ahol ők ne diktáljanak nekünk, mert sokan vannak, együtt tartanak, együtt izgatnak, bátrak, no meg mert pirulni alig tudnak.

Csak e megyében meggyőződhetünk már, hogy türelem és kimélettel a panszlávokkal semmire sem megyünk, itt törvényre és alkalmazására van szükség. A magyar ezt teheti, mert nála a jog és hatalom.

A francziák kiűzték jezsuitáikat, az oroszok akasztják nihilistáikat, csak a magyar haza engedi meg, hogy saját gyermeke méreggel kínálja, hagyja magát gyűlölni, piszkolni.

A fűrészi ügy és a „Národnie Noviny“-ban közzétett, szeretett alispánunkat érintő vádak és rágalmak elegendők, hogy határozott roszakaratu ellenségeinkre mutassunk és ébredjünk.

Itt ugy látszik, hogy nincs más mód, minthogy a megye erélyesen kezdje meg működését, ha kell a megyegyűlésen a mellett emelje fel méltóságos szavát: terjesztene a törvényhozás eleibe egy feliratot, mely szerint mindazon magyarországi honpolgár, a kiről szóval és írásban tudva van, hogy a magyar államiság és nyelve ellen izgat és ellenségnek bizonyul, méltóan bűnhődjék.

Meglátóok, hogy e megyében sem volna annyi baj a nemzet testét rágó panszláv philloxerákkal! **Lumen.**

Tanítói gyűlés.

A gömörmegei ált. tanító-egylet rimaszécsi járáskörének tanítói Rimaszecsétt f. hó 13-án tartották meg szokásos őszi gyűlésüket.

Fájdalom, hogy csak 9-en voltak jelen a 30—35 tagot számláló körből s olyanok is hiányoztak, kik eddigelé a buzgó és tevékeny tagok sorába tartoztak.

Szomorú jelenség ez, mely a népnevelés és közművelődés iránti közönyről tanuskodik; szomorú jelenség, mert a mely körben 30—35 rendszer tag közül csupán 8—9 van gyűléseken jelen, ott a többség csak névleg tag, tényleg pedig holt tömeg, s a nevelés ügyének és a közművelődés előhaladásának hátrányára van. Pedig bakni kell a nemzetnek, ha tanítói a közműveltség előhaladása mellett nem buzgálnak.

Fel azért tagtársak — ti, kikben az eddigi buzgóság tüze lángol — tetre ismét, vonjátok magatok után a tétleneket is.

De ébredjete ti is, kik a tétlenség ördög-párnáján szunyadoztok, kik szeretitek magatokat korszerű tanítóknak vallani, — ha bár minden társulástól s az eszmeeserek útján bővithető önképzéstől iszonyodva — távol maradtok, kik azt hirdetitek, hogy minden ugy van jól a mint ti eselekesztek. Ne ámitsátok magatokat és a világot, ébredjete, társuljatok, hogy így a tanítói gyűlések alkalmával szerzett ismereteket saját iskoláitokban alkalmazni, növénydeikeit útján a közönség közé átültetni s haszonnal értékesíteni képesek lehessetek. Nagy felelősséggel járó a mi tisztünk, s vajjon mikor töltjük azt be hiven, akkor-e, ha ferde elveket hitegetünk s átkos munkát teljesítünk, vagy nézetünket tisztázva hű buzgalommal állunk a közügy szolgálatára sorompóba.

Midőn e reflexiók után megemlítem, hogy „módszertani előadást“ „földrajz s történelemből“ Fóris Lajos gortvakisfaludi tanító tartott, nem hallgathatom el Csizi Béta radnóti tanító által a házi-ipar egyik ágának a kosárkötésnek gyakorlati bemutatását, mely mindenestire a gyűlés egyik legfőbb mozzanatát képezé.

A központi bizottság jegyzőkönyvi kivonata olvastatván, Lenkey János hosszas beszédben fejtegette az „Eötvös-alap“-nak, mint a tanítókra nézve üdvös intézménynek ezéjét s hasznát s melegen buzdította és hivta föl kartársait a jelzett intézmény pártolására.

A dolgozati tételek közül: „A növénytan tanításának módszere a népközlésben“ kidolgozását Juhász János pálfalvi, — „Az ember testi és szellemi nevelésének egymáshoz való viszonya“ megfajtását pedig Lenkey János feledi és Csizi Béla radnóti tanítók vállalták el.

Az ismétlőiskolások tan- és óratervének elkészítésére egy három tagu bizottság küldetett ki.

Juhász János pálfalvi tanító „A lelkiismeret ápolása“ című szabadon választott tételről irt dolgozatát a tagok elismerő nyilatkozata kíséretében olvasta föl.

Lenkey János feledi tanító indítványt tett az iránt, hogy a „járáskörök ügyrendében“ lévő ezen hibás kifejezések — „mintatantás“ — „módszertani előadás“ — kitételrel leendő feleszerelése, illetve a „járáskörök ügyrendé“-nek ily módonni módosítása eszközöltesse.

Indítványozó indítványának a bizottmányhoz s ennek közvetítésével közgyűléshez leendő terjesztéséért kérvé kijelenté, hogy ha szükség lesz indítványának indoklására azt teljesíteni kész.

Miután a jövő gyűlés tárgysorozata megállapítottat, elnök a gyűlést alkalmi beszéddel rekesztette be. **—**

Hírek és vegyesek.

október 22.

— **A mi kaszinónk.** Bizony a mi kaszinónk tisztességére válnék nagyobb városnak is most már. Hetekig csinították, dolgoztatt benne piktor, kömives; egyik szoba helykébb, diszesebb a másiknál, a nagyterem akár egy templom, a játék istennőjének temploma. A billiárd-asztalok ujonnan fedvék, székek, ülőkék tiszták, a könyvtár rendezett, — új könyvekkel gazdagított s a mi szükségképp következik; az udvarlók is (a kaszinónak ki udvarol jobban a két udvarnoknál?) jobbkedvűek, előzékenyek. Egy hosszú évig mindenki örömmel és meglepődéssel léphet bele szórakozni, politikálni, reformokat pengetni a renovált „társalgóban.“ Csak azután igazi társalgó szoba legyen, hogy kedvünk kerekedjék a szellemi ujtások reformjaihoz is s megvitathassuk: mi volna hasznosabb és gyönyörködtetőbb a tavalyi közveasorák (melyek csak fizikai élvezetet nyújtók voltak) helyett? megvitathassuk különösen az igazán társalgásra egyesült ellenzékkel szemben is.

— **A jolsvai kerületben** az új képviselő-választási mozgalom lassan alakot ölt, hogy melyik pártra nézve kedvezőbbet, azt eddig nem tudjuk. A választási időről még nincs tudomásunk, annyit jelezhetünk, hogy Hámos László kormánypárti jelölt ellenében a polgári erényekben gazdag, érdemes hazafi Szontagh Pál (gömöri) volt képviselő megválasztása mellett sokan buzgólnak.

— **Bünesetek.** Mult. aug. és szept. hónap hivatalos jelentések szerint a következő bünesetek fordultak elő a megyében: a rozsnóyi járásban egy tehén, egy sertés és 3 rendbeli juhlopás, — a nagyrozeiben egy gyermekikkasztás és egy juhlopás, — a rimaszombatiiban egy utonállással párosult juhlopás, egy nehéz testi sérelmezés, egy sertés és két rendbeli juhlopás. — A rszécsiben két rendbeli juhlopás, egy méh, egy vászon és egy élelmiszert-lopás, végre a tornallyaiban két emberölés és egy juhlopás.

— **Uj adóhivatal.** A m. kir. pénzügyi miniszterium a megyei közigazgatási bizottság s a kir. adófelügyelő közalgalmazása folytán elrendelte a tornallyai kir. adóhivatal újból való felállítását 1882. január 1-től kezdve. Ez által ugy az érdeklött lakosságnak, mint a helybeli és rozsnóyi kir. adóhivatalnak tetemes könnyebbség szerzetetett, reméljük, hogy az intézkedés jótékony hatása a kezelés rendezettségénél nem sokára érezhető lesz.

— **Az őszi vásár** f. hó 20. 21-én tartott meg. Tulnópes volt, daczára az őszi saras esős időnek; a szarvasmarhák ára leszállott, mint rendszeren a téli évszak közeledésekor, a sertéseket szedték, — gabbaneműek jól keltek. A beltéren szinte élénk képet láttunk, különösen a ruhakereskedőknek kedvezett az évad. Egyre öszintén kérjük a rendőrséget (a kapitány urakat) az állatvásártértegyék alkalmazás helyre, hogy a drága bérletet fizető vásárlóknak legyen is módjuk a díjak beszedésére.

— **Leverő hír.** Mikó Lajos rimaszombati születésű, esztergomi járásbíró e hó 10-én, szintén városunk szülöttje: Senka József orvostudor által a Rókus-kórház megfigyelő osztályába szállítottatott, honnan — amint szomoruan értesülünk — már a lipótmezei tébolydába vitetett. Nejét 8 héttel ezelőtt vesztette el, e fölötti buja okozhatta gyászos esetét.

— **Gyalázatos visszaélések** elkövetőiről zengedezhetnének másodszer is, de nincs számudékunk az üres bokorból kergetni a nyulat — ezéltalanul, hanem a városi főkapitány igazság és kötelességismeretére hivatkozva: kiválóan utaljuk éber figyelmét a losonczyi és a helyben lakó Braun Salamon buza kereskedőkre.

— **Körrendelet.** Földmívelés- ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter valamennyi közigazgatási bizottsághoz a következő körrendeletet intézte: Az ő cs. és apost. kir. Felsége f. évi aug. hó 17-én kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben helybenha-

gyott s a kincstári erdőtisztek és az erdők állami felügyeletével megbízott kir. erdőfelügyelői személyzet által viselendő egyenruha szabályzatát két példányban tudomás és mihez tartás végett ide esatolva egy utasítással küldöm meg, hogy annak megfelelő közhírre tétel s illetve valamennyi községben való kihirdetése iránt intézkedjék, s az 1879. évi XXXI. t. cz. 45. §-ának megfelelően örökadjék a felett is, hogy a magánszolgálatban álló erdőtisztek a törvény kívánata értelmében szintén viseljenek egyenruhát. Magától értetik, hogy ő cs. és apost. kir. felsége által csupán az állam szolgálatában álló erdőtisztek részére engedélyezett következő jelvényeket val. m. a rang megkülönböztetésére szolgáló öt tölgyleveléből képzett csokrot, valamint a sípkára himzett magyar koronát és a kardbojtra alkalmazott magyar koronát és ezimert a nem állami szolgálatban álló erdőtisztek a törvényes büntetés terhe alatt (a közigazgatási bizottságoknak erdőrendészeti ügyben való eljárása m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg és idei 10092. sz. a. kiadott utasítás 3. §. j. pont) nem viselhetik. Budapest, 1881. szept. 25-én. B. Kemény.

— **Bosko ur.** Három napi előzetes reklam, falragaszok és photographiák után rendkívüli nagy közönség gyűlt össze vasárnap este a Rózsán, élvezendő Bosko bűvész hókusz-pókuszait, természetantól kilométernyi távolságokban álló ügyes gyorsasággal esinált produktioit, az egyedül bevált és magasabb fokú hasbeszélés stb.... Spectaculum volt, egyéb semmi. — gyermekeknek való, azért rendezett kedden egy gyermek-előadást, előlegesen meginvítálva minden intézetet. Rác János érdemelte meg inkább a színházi belépti jegyek árát, ki felsőbb művészi képességgel elhallgattatta volna magát reggelig. Szeretnők megkérdezni Boskotól, hogy hívták az atyját?

— **Megégett.** Jólészen egy vagyonos gazdának négy éves leánya, kit a szilvaszűret alkalmával egy közeli tűzhelyhez tüzért küldtek, a tüzes üszköket kötényébe szedte, minek folytán ruhája meggyuladt s a futni kezdő gyermeket lángba borította s annyira összeégette, hogy nem sokára kiadta lelkét.

— **Világosságot!** A főtér egyik részén esinos emeltes házat épített Broncs István ur, akinek diadólására s városunknak pedig díszére válik az új épület. Midőn ezt örvendetes jelenségnek tartjuk és valljuk, egyuttal figyelmeztetjük a rendőrséget, hogy esések, bukások és orrbetörések kikerülése ezéjából az építkezési anyagok és állványok közelében lámpavilágítást eszközöljön, mert a sarkon néhanapján égő lámpa nem felelhet meg kétös czélnak.

— **Vonatkésések.** A levelező és utazó közönségre nagyon kellemetlenül hat a feledtisztolezi pályán a vonat gyakori elkésése. E héten már háromszor jutottunk oly helyzetbe, hogy aki 1/2 órákor akart Rimaszombatba érkezni: 1 1/2 órával később teljesülhetett be kívánsága. Hát még a pontos postahivatalnak mennyi baja van az ilyen elmaradások miatt a követelő publicummal szemben!

— **Magyar divat.** Az „Egyetértésnek“ írják: Imádjuk hazánkat, melynél szebbet az isten nem adhatott volna. Szeretjük nemzetünket és tiszteljük annak szokásait, azaz tisztelni kellene azokat, — hanem ha mi franczia és német szabású öltözeteket viselünk, legkevésbé sem mutatunk tiszteletet a nemzeti szokások iránt; ezért mi e hazának néhány hű leányai föltettük magunkban, hogy minden lehető megteszünk ama czél megvalósítására, hogy a magyar nők magyar ruhát viseljenek. Felkérünk tehát minden magyar érzelmű nőt, hogy lépjen közénk és ez által segítsen nekünk, hogy ezélnk megvalósuljon. Azon hölgyek, a kik közénk lépni szándékoznak, sziveskedjenek leveleiket e czim alatt: Magyar nők egyesülete, Budapest II. ker. Ponty-utca 10. szám ajtószám 2. nekünk beküldeni. Budapest, 1881. október 10. Tisztelettel több magyar érzelmű leány. Kívánatos volna, ha a férfiak is utánoznák ezt.

— **Az állati hangok leírásának módja** a különböző nemzeteknél legtöbbször csak a betűkben különbözik, mig kiejtésük módja nemesak hasonlít egymáshoz, de majdnem teljesen össze is vág. Így azt az éles sikoltást, mellyel a kaka s tudatja a hajnal hasadtát, a francziák azzal fejezik ki: „kikeriki“, az olaszok: „chicherichi“, az angolok „kekekeke“. — a magyarok „kukuriku!“ A tehén böge a francziánál: „mou“, az olasznál: „mu“, az angolnál: „mooh“, — a magyarnál „böö“. a birka begetése francziánul: „mais“, az olasznál: „me“ az angolnál: „ma“, a magyarnál: „bee.“ s végül a szamárnak annyira gunyolt időjös nyilatkozatát a franczia „ia“-nak, az olasz „ia“-nak, a magyar „ia“-nak adja vissza, míg az angol írásmód ennek természetesen kifejezésére a papiron képtelen.

— **Rövid hírek.** A regale megöszinte tésé végett több fővárosi ipartársulat egyesült s okt. 27-én nagygyűlést tartanak. — **Kivégzés** volt szerdán a fővárosban, Tujval nevű fiatal embert akasztottak fel, ki atyját meggyilkolta. — **Borba fult** egy esztergommegei ember. — **Körlevél** ez. havi lap jelent

meg, mely a kereskedő ifjak társulatának közlönye. — **Amerikában** napokint 962 hírlap jelenik meg; az összes lapok 3,581,187 példányban nyomtatnak. — **A fővárosban** a lefolyt 8 hónap alatt 2192 pár eskettetett meg. **Aradmegyében** egy évi időtartamra kihirdetett a statárium. — **Ungon** elloptak egy asszonyt a férj jelenlétében. — **Szagos ujság** jelent meg Massachusetts államban; minden szám „váltakozó illatú”. — **Az „Egyetértés”** által közölt ismeretes két titkos sürgönyt íj. Váncsa Mihály hírlapíró juttatta a mondott szerkesztőségbe. — **Budapestben** egy főhadnagy a Dunába ugrott, de kifogták s öngyilkossági kísérletének okát a sapkára írta így: „átok a nőre és a doctorra.” — **„Karácsonyfa”** ez látványosság került színre a népszínházban. — **Reform. zsinat** lesz Debreczenben e hó 31-én. — **Rezső trónörökös** egy kétkötetes munkát írt keleti utjáról. — **Hatvan ezer embert** vendégelt meg — a német trónörökös 50. születésnapja alkalmából — Berlinben 58 mulató helyen. — **Tűz volt** a b. gyarmati zsinagógában e hó 17-én. — **Az orosz csár** és ezrének megkoronázása nemsokára várható. — **Almásy Miklós** zongoraművész egy operettet komponált.

CSARNOK.

Az életből.

Írta: Fái Andor.

(Folytatás.)

Végre meglehetősen zavarral s ügyetlenül előadtam neki látogatásom indokát, előadtam neki terveimet a jövőre. Ő is helyeselte, mint mindenki, kivél csak közöltem a dolgot, aztán a legszívesebben — aláírta váltómat.

Tolam sokkal gyöngébb, sem hogy szíveségükért keblem hálaérzetét kifejezhettém, mert valóban egy oly tehertől, egy oly nyugtól szabadítottak meg, mely már-már idegessé tett.

Néhány nap múlva aztán utra keltem. Végre követhetém tündéremet, mely oly esábitón hívott maga után, s megvalósíthatam forró álmaimat.

Nem tudom kedves olvasóm, hogy milyen hatással van reád a vasuti utazás, hanem annyi bizonyos, hogy reám a legkellemetlenebbül hat. Az az örökös zakatolás, aztán az az örökös megállás, kiszállás, beszállás, skatulyáknak, bőröndöknek, táskáknak felemelése és leadása csupa udvariasságból s tiszta rokonszenvből, melyet utitársunk vagy egy kedves utitársnő iránt bizonyos szánalomból érzünk, aztán az a folytonos gond, figyelem, végre is türelmetlenné teszi azon komfortot, melylyel a vasut s annak igazgatósága az utazó közönséget ellátja. Vigasztalásul szolgál azonban azon tudat, hogy vasuton legfeljebb félnapig kell mennem. Midőn kiszálltam az utolsó vasuti állomáson, hálat adtam a gondviselésnek, hogy megszabadultam a vasut kényelmeitől. Ott, hol kiszálltam, kocsis után kelle nézmem, mely célomhoz röptem. Midőn kocsis után tudakozódtam, nem tudtam miért, de olyan különösen néztek rám az emberek, eleinte mereven szemembe néztek, majd fejüket esóválták, majd mosolyogtak, hogy csaknem azt hittem, miszerint bolondokkal van dolgom, vagy ők tartanak engemet annak. — Hogyan hát nem lehet itt kocsit kapni? nincs egy koci az egész városban? — kiáltám végre türelmemet veszve. Ők biztosítottak, hogy van kocsis, de oda, a hová én akarok menni, oda legalább is szárnyas lovak vihetnének el csak.

Azután megmagyarázták egészen jóakáron, miután látták, hogy nem a vidékről valóval van dolgom, hogy ha csakugyan olyan sietős az utam e szakadó esőben (mert akkor éppen zuhogott az eső már két nap óta), hát jól van, de vessek számot magammal, mert a mire vállalkozom, nem tréfa dolog, egyszerűs-mind kijelentették, hogy végtelen bálulathoz ejtő bátorságom, a mi előtt ezennel tisztelettel meg is hajolnak, azonban nem mulaszthatják el kijelenteni, hogy csak egy bizonyos faluig mehetek kocsin, ha ugyan el tudok jutni odáig, onnan aztán esolnakon kell odább mennem a hová éppen utazni akarok.

Mikor aztán a kocsis előállott, és én felültem reá, a kocsis — egy jó alföldi magyar fiu — a helyett, hogy rá vágott volna a lovakra, visszafordult hozzám s azt kérde, hogy hát csakugyan el kelle oda menni? megaztán csakugyan most, e pillanatban kelle utaznunk? bizonyosan azt hívé, hogy csak tréfából ültem reá. Mikor aztán megértettem vele, hogy igenis utazom, hát nem szolt rá semmit, hanem a lovak közé csapott ostarával s inkább a lovaknak, mint nekem azt mondta: No hát a Jézus nevében! gyi!

Megindultunk.

Hogy milyen utakon és mennyi kátyukon, gázlókön, vizen és mily sárban döcögtem azou faluig, a meddig kocsin mehettem, azt hamarjában le nem tudnám írni, csak annyit

mondok kedves olvasóm, hogy végtelenül bus és me'ancholicus sohajjal gondoltam esernyöm alól a gőz erejének feltalálójára, mely gőzzel hajtatva, annyi komforttal van berendezve. Azért nem is akarok azoknak leírásával unatni, mert úgy érzem, hogy legkevésbé sem volnék mulattató, miután ha csak rá gondolok is, ásitás tör elő ajkaimról, s igen unalmas, felette unalmas az egész s felek, hogy a feneketlen sártól megszynyodva, tollam is annyira megfeneklik a tintatartóban, hogy többé semmi kedvet se érezne magában, oly könnyen és vigan a papíron szaladni, mint a hogy azt rendszeren tenni szokta.

Néhány mérföldet tehát átröpülve — ne hogy besározzuk magunkat — egyenesen a Tisza partjára viszlek kedves olvasóm. Késő este van, mikor megérkezünk; a falu két templomának tornya ugyan már ezelőtt három órával előtünk állott, még pedig oly közelben, hogy az ember meg mert volna rá esküdni, miszerint alig van két puska lövésnyire tőlünk, mindamellett azonban még épen 3 óráig kellett a végtelennek látszó rónán utaznunk, hogy elhaladjunk mellette a koresmáig, a hol — miután már késő este van — meg kell hálalnunk, és végtelenül örülünk, hogy annyi harez és vizsály után végre szárazra jutottunk.

A kocsizás alatt, daczára az igen kellemetlen időnek, beszélgetést kezdtem a kocsissal s kérdem, hogy vajon mikor szárad ki az a temérdek esővíz, mely a gyönyörű rónaságon hol jobbra, hol balra, hol összevissza ring, a mint a szél fodorozza?

Kocsisom nagyot sohajtott s mely resignációval csak annyit mondott, hogy — soha.

A rossz idő, az ut, a kocsizás, szóval az utazás egészen kimerített. Kimerített, mondom, mert alig ettem néhány falatot vacsorámból. Almos valék s alig vártam a perczet, a mikor ágyamba dőlhetek, a hol, midőn lefeküdtem s magamra huztam a takarót, azonnal mély álomba merültem.

Reggel — még felöltözve se valék egészen — midőn kopogtatást hallok ajtómon s s nyomban rá két végtelenül gyanus, durva arczu sa világért a szemembe nem néző ember lépett be rajta, s azt kérde, hogy mikor akarok oda át menni?

Igen rossz előérzettel néztem rajtok végig, s bizonyos benső aggodalommal kérdeztőlük, hogy mehetünk-e mindjárt, itt van-e már a kocsijok? A mire azt felelték s egyuttal felvilágosítottak, hogy oda kocsival jelenleg nem lehet menni, miután a töltés is víz alatt áll, hanem ha tetszik, hát elvisznek esolnakon a Tiszán keresztül. — Gondolkoztam. — Az emberek nagyon gyanusak!... Mit tegyek? — az igaz, hogy utazásom ezuttal igen regényes leend, amit azonban igen szívesen elengedtem volna de hát mégse egészen tanácsos. Hanem hát nem sokáig gondolkozhattam, el kelle magamat határoznom. Jól van — mondám — azonnal indulunk, mihelyt felöltözöm (Folyt. köv.)

Szám-rejtvény

Sz. K.-tól.

25 19 14 28 54 Bár kerüöl mégis felkeres.
27 30 4 33 47 Csacsogó madárka viseli e nevet. —
9 24 34 11 3 43 45 Borsodmegye egyik jelentékenyebb városa.
5 29 39 8 12 38 36 31 Ha most hazasodol, kérdésbe ez alig jó.
7 53 34 11 49 17 Jól hangzik e név rövidítve is
18 23 35 5 1 48 Két betűt ha elhagysz, ételbe használod.
13 42 40 46 20 45 Korán virító s későn erőgyümölcs.
2 47 16 51 15 32 Mi nagyban divik ujja ez most.
50 41 22 52 6 42 Kertekben kikerülhetlen.
42 41 52 8 Hasznos házi állataink egyike.
10 21 37 30 35 Egy férj sohajtott föl egykor így — szegény?
1—54 Egy nagy ember bucsujának két leg zebb sora.

A 33-dik számban közölt értelme: „Hübelebalás.” Helyesen megírták: Baránci Juliska, S. Ferenczné, S. Vilma, Süveczky Mariska, Egy kör, B. Bálint és Kiss Béla.

A jutalmat „Kárpátok alól” ez. beszélykönyvet nyerte S. Ferenczné.

Szerkesztői üzenetek.

D. B. Igy is jó lesz; számítottunk ígéreterre.
T. E. Elnéztük, köszönjük.
— Nem esolodunk? Szeretjük a világosságot, kérjük nevéit is.
T. Zs. Köszönjük a megemlékezést, a simitást ezélszerünök látuk.
L-n. Ezzel még nem fejeztük be. Többre is számítottunk.
Peleskei. Kapóra várunk öntől valamit.
F. A. Mint láthatja, kedvenc eszmeje bennünk is érdekel; azért folytassuk.
R. B. Igaza van, de csak négyszem közt.

A bpesti lottóban okt. 15. kihuzott számok:

75 58 47 24 37.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1881. okt. hó 20-án tartott országos vásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

Buza hectoliterenkint	9.—	7.50
Feles	—	6.—
Rozs	6.—	6.50

Árpa	4.00	3.50
Zab	2.—	2.50
Kukoricza	4.—	3.50
Bab	12.00	9.00
Kása	14.00	12.00
Burgonya	1.80	1.50
Buza métermázsánkint	11.—	10.15
Feles	9.—	—
Rozs	8.30	8.—
Árpa	6.—	5.50

Zab	6.80	6.50
Széna, kötött	—	1.80
Tak. szalma	—	0.50
Alom-szalma	—	0.35
Zsúp-szalma	—	1.00

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Fóthi Kovács Béla.

H I R D E T É S E K.

Árverési hirdetés.

A gömörmegyei nép- és iparbank az 1881. évi XIV. t. cz. értelmében a nem rendezett s ki nem váltott következő számu: 1577, 1817, 2240, 1892, 1831, 1838, 2034, 1842, 2074, 2206, 1656, 1198, 1924, 2352, 1936, 2329, 1962, 1965, 2066, 2375, 2110, 2428, 1137, 1735, 1556, 1418, 1597, 1181, 2142, 2175, 2403, 2447, 1566, 1666, 2139, 3560, 2395, 520, 2460, 2475, 2510, 1611, 1699, 1614 kézi zálogtárgyait **folyó 1881. évi október hó 29-én d. u. 2 órakor** üzlethelyiségében Rimaszombatban

elárverezzi,

melyre a venni szándékozokat tisztelettel meghívja.

Rimaszombat, 1881. szeptember 30.

Az igazgatóság.

Egy 13—14 éves ifju, ki magyarul olvasni és helyesen írni tud

tanulóul

felvétetik, alólirott könyvnyomdájában. — A feltételekre nézve értekezhetni lehet bármikor.

Ugyanott egy használt, de még jó állapotban levő 500—1000 kilogramm súlyt megbíró

tizedes mázsa

megvételre kerestetik. Eladók értekezhetnek alólirottal.

Rimaszombat, 1881. okt. 22.

Rábely Miklós, könyvnyomdász.

Hirdetmény.

Alólirott tudatja a n. é. közönséggel, hogy a **receskei határban** lévő 40 hold szántóföld és rét, nemkülönben a **jánosii határban** szintén 40 hold szántóföld és rétből álló tagosított birtoka hasznobérbe kiadó, vagy örök áron is eladó. Értekezhetni alólirottal Rimaszombatban.

Özv. Biró Lászlóné.

SCHÖNFELD JÓZSEF,

férfi ruhakereskedő

Rimaszombat, cserencsényi-utca, Dickmann-féle ház.

Alólirott tisztelettel jelentem a mélyen tisztelt közönségnek, hogy **folyó évi október hó 20-án** nyitom meg ujonnan berendezett

férfi ruhakereskedésemet

hol a legújabb divat szerinti **kész férfi-ruhák, gyermek-öltözekek, vadász-, Mencsikoff- és télkabátok, utazó-bundák** stb., stb., ugyszintén mindenféle **francia-, brünni-, reichenbergi** és több más külföldi gyártmányu ruhaszövetek a legnagyobb választékban találhatók fel. — Mérték utáni megrendelések, kivánság szerint, gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását bizton remélve, maradtam kész szolgáljak

Rimaszombat, 1881. október 15.

SCHÖNFELD JÓZSEF, férfi ruhakészítő.